

Budapest, 2007. június 28.

A fizetési mérleg alakulása a 2007. I. negyedéves adatok alapján

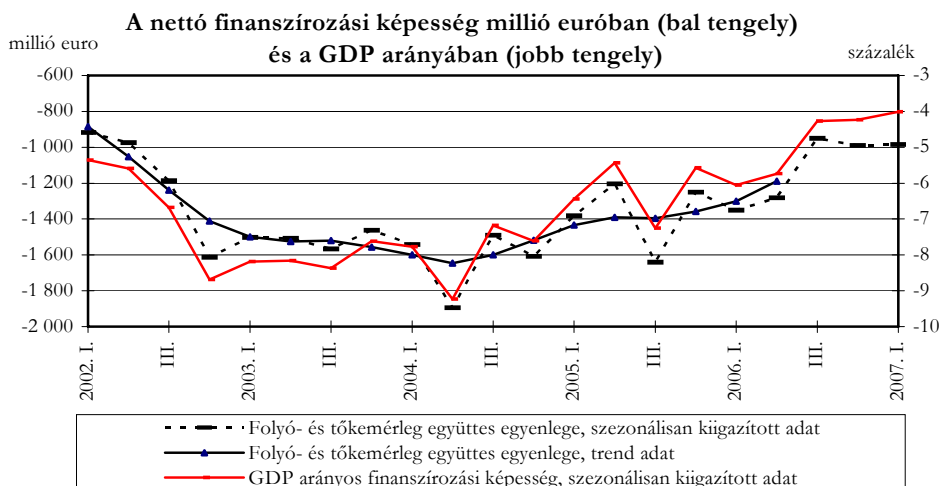
- Az MNB a meghirdetett adatközzételési és -felülvizsgálati gyakorlatával összhangban 2007. június 29-én először publikálja a 2007. I. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat, és módosítja a 2006. III. és IV. negyedéves adatokat.
- A sajtóközleményben - az eddigieknek megfelelően - a közgazdaságilag értelmezhető-, speciális célú vállalatok nélküli fizetésimérleg-adatokat mutatjuk be. A honlapon azonban megtalálható mind a speciális célú vállalatok nélküli, mind pedig az azokat is tartalmazó fizetésimérleg- és állományi statisztika. A negyedéves idősoros táblában 2006 I. negyedévtől a speciális célú vállalatok nélküli adatokkal folytatódnak az idősorok.¹

A negyedéves adatok alapján 2007 I. negyedévében a külfölddel szemben fennálló finanszírozási igény (a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes hiánya) trendje továbbra is csökkenő. Értéke 1048 millió euro, a szezonális hatások kiszűrésével 985 millió euro, ami a GDP 4 százaléka. Forintban számítva az első negyedéves nettó finanszírozási igény értéke 265 milliárd forint. A pénzügyi mérleg egyenlegeként adódó úgynevezett alulról számított külső finanszírozási igény a I. negyedévben 1552 millió euro, szezonálisan kiegészítve 1469 millió euro, ami a GDP 6 százalékát tette ki.

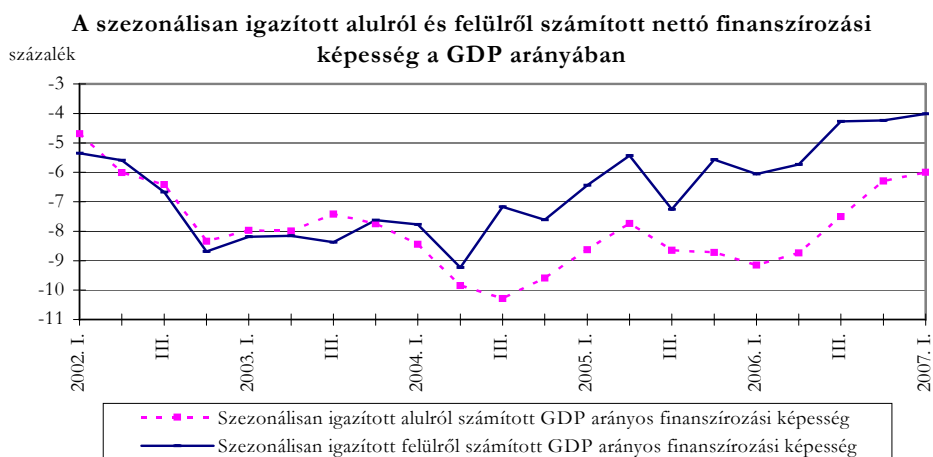
¹ A speciális célú vállalatok (SCV-k) fizetési mérlegben történő elszámolásáról az MNB honlapján a módszertani megjegyzések között, illetve a 2006. június végi sajtóközleményben található részletesebb leírás.

² A két oldalról számított mutató közötti eltérés a fizetési mérleg tévedések és kihagyások során jelenik meg. Az eltérés okairól részletesebben lásd a [2005. szeptemberi fizetési mérleg sajtótájékoztatót](#).

1. ábra

2. ábra

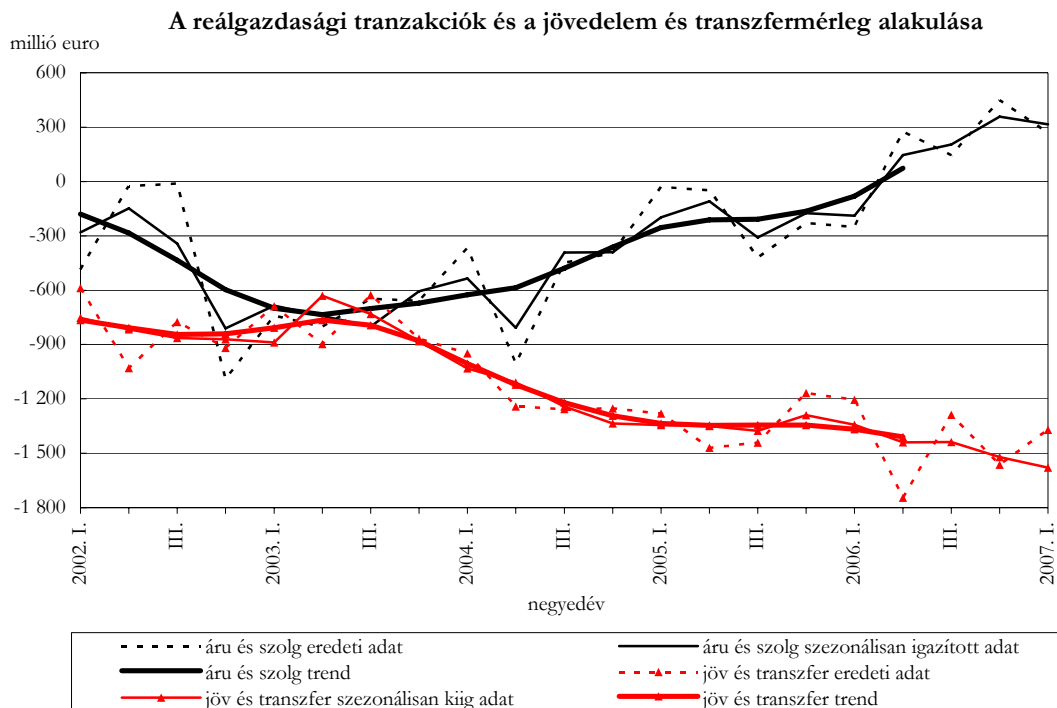

A folyó fizetési mérleg alakulása

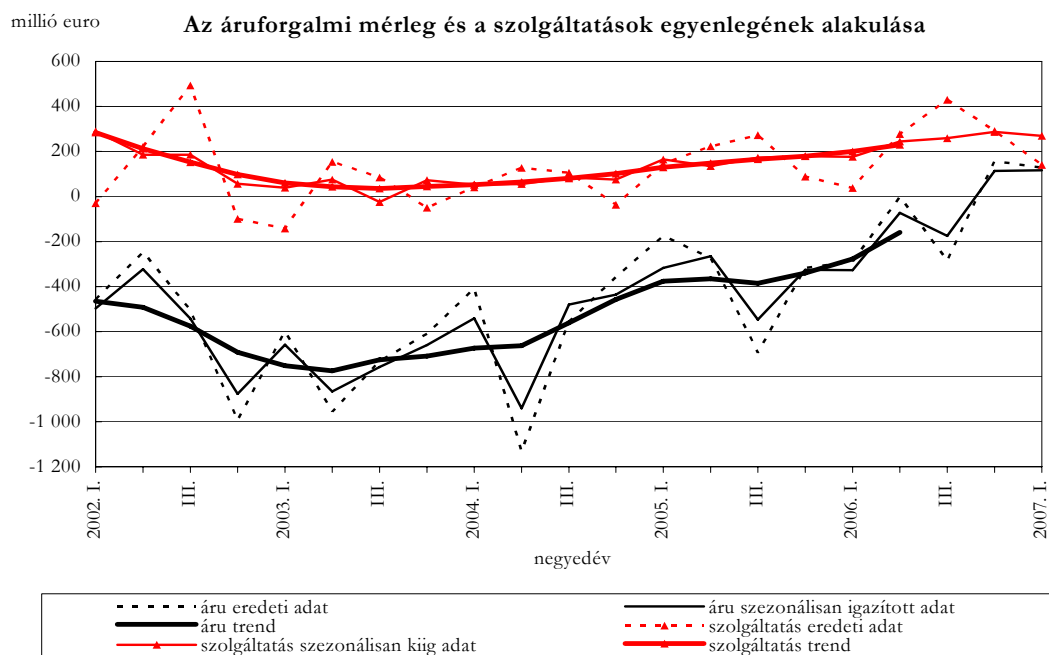
A folyó fizetési mérleg hiánya 2007 első negyedében 1102 millió euro volt, ami a szezonális hatásoktól megtisztítva 1105 millió euro. A hiány az első negyedévben alig változott az előző negyedévhez képest, a reálgazdasági tranzakciókban és a jövedelmekben sem következett be nagyobb mértékű változás. (3. ábra)

A **reálgazdasági folyamatok** közül az áruforgalom egyenlege a szezonális hatásoktól megtisztítottan továbbra is pozitív (117 millió euro), a kiigazítatlan érték 128 millió euro volt, míg a szolgáltatások többlete a szezonális hatásoktól megtisztítottan 269 millió euro volt, a kiigazítatlan adat 140 millió euro. (4. ábra)

3. ábra

4. ábra

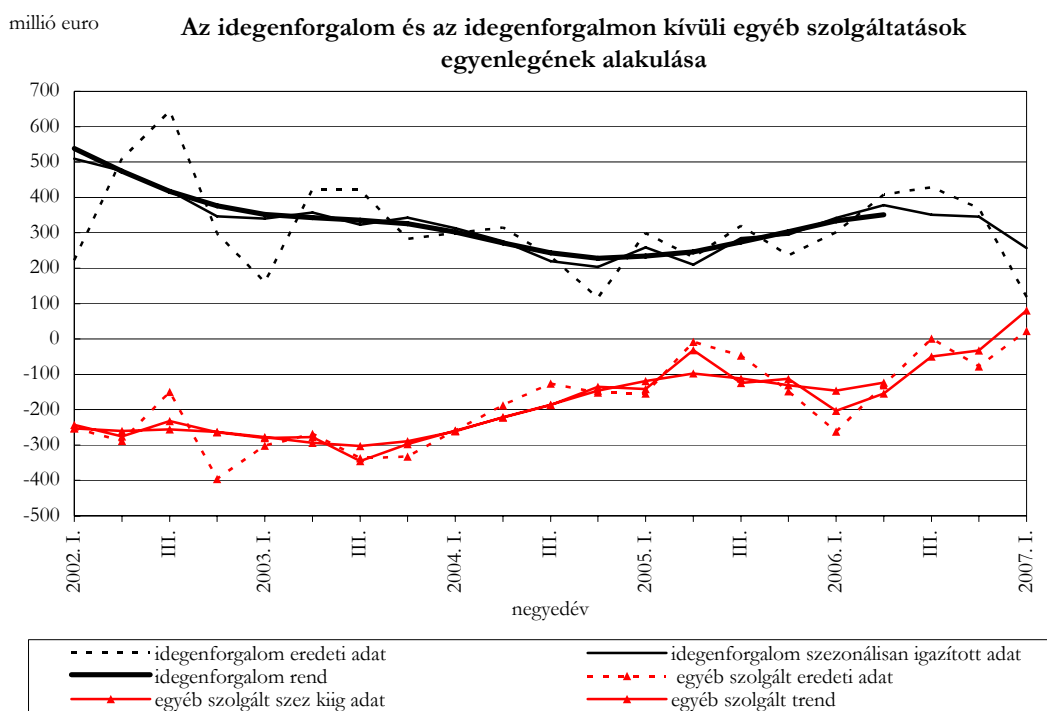

Az áruforgalomban az export és az import egyaránt rendkívül dinamikusán növekedett az első negyedében, szezonális hatások nélkül mindkettő meghaladta a 16 milliárd eurót.

A **szolgáltatások** bevételi többlete szezonálisan igazítva csökkent az előző negyedévhez képest, az első negyedéves érték 269 millió euro volt. A szolgáltatásokon belül az idegenforgalmi többlet első negyedéves szezonálisan kiigazított adata 257 millió euro, kevesebb, mint az előző negyedévben volt.

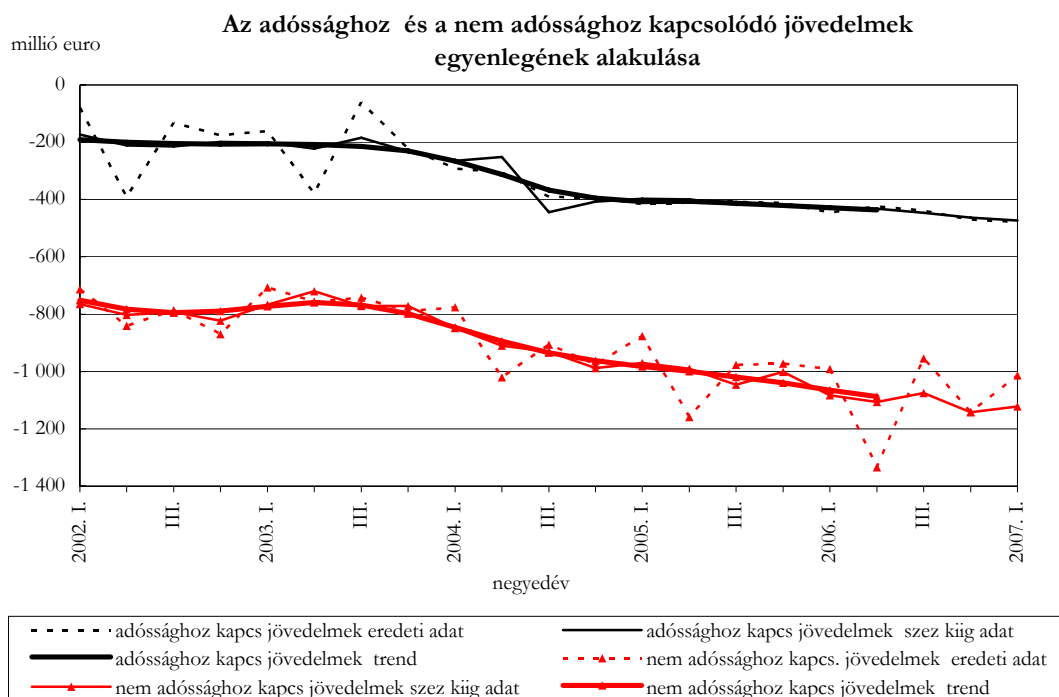
Az egyéb szolgáltatásoknál az első negyedévben ugyancsak bevételi többlet keletkezett, értéke a szezonális hatásoktól megtisztítva 80 millió euro volt. (5. ábra)

5. ábra

A **jövedelem** és transzfermérleg összetevői közül az adóssághoz (kamatjövedelmek) és a nem adóssághoz kapcsolódó jövedelmek (tulajdonosi jövedelmek) alakulása a meghatározó (6. ábra). Az adóssághoz kapcsolódó jövedelmek szezonálisan kiigazított hiánya 473 millió euro, a nem adósság típusú jövedelmeken keletkezett hiány pedig 1122 millió euro. Ezek tendenciája sem változott az első negyedévben, mindkét jövedelem típusnál a hiány kismértékű, egyenletes bővülése figyelhető meg egyfelől az újrabefektetett jövedelmek folyamatosan növekvő nagysága, másfelől a növekvő kamatkidások következtében.

6. ábra

A **folyó transzferek** egyenlege szezonálisan igazítva 2007. I. negyedévben 90 millió euro bevételi többletet mutatott.

Az **EU-val kapcsolatos**³ első negyedéves tranzakciókat tekintve, a folyó transzferek egyenlege 70 millió euro, míg a tőke-transzferként elszámolt tranzakcióké 93 millió euro bevételi többletet mutatott. Összességében tehát az első negyedévben közel 163 millió euro bevételi többlet keletkezett.

A finanszírozás alakulása

2007. első negyedévben a nem adóssággeneráló finanszírozás formájában a tőkemozgások egyenlege 61 millió euro kiáramlást mutatott. A részesedés formájában megvalósuló magyar befektetők külföldre irányuló közvetlen tőkebefektetésének értéke, 360 millió euro (7. ábra) és az újrabefektetett jövedelmek 178 millió eurós értéke, valamint a külföldi befektetők részesedés formájában megvalósuló 442 millió eurós tőkebefektetése, és az 576 millió eurós újrabefektetett jövedelem eredményeként alakult ki. (8. ábra)

A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 541 millió euro forráskiáramlást mutatott.

Az adóssággeneráló finanszírozás egyenlege az első negyedévben 793 millió euró, ebből a közvetlen tőkebefektetésekhöz tartozó egyéb tőkemozgásoknál a magyar befektetők külföldi közvetlen tőkebefektetéseikhez 131 millió euro kiáramlás, és a külföldiek magyarországi tőkebefektetéseikhez 522 millió euro beáramlás kapcsolódott.

1. tábla

A közvetlen tőkebefektetések forgalmának alakulása⁴

³ A pénzügyi számlák magyarországi gyakorlatától eltérően a fizetésimérleg-statisztikákban az agrárintervenciós felvásárlások nem jelennek meg külfölddel szembeni tranzakcióként, illetve az ezzel összefüggő követelések EU-val szembeni követeléseként. Ez az eljárás módszertanilag összhangban áll az Eurostat által követett azon gyakorlattal, amelyet az EU intézményekre vonatkozó fizetési mérleg összeállítása során alkalmaz.

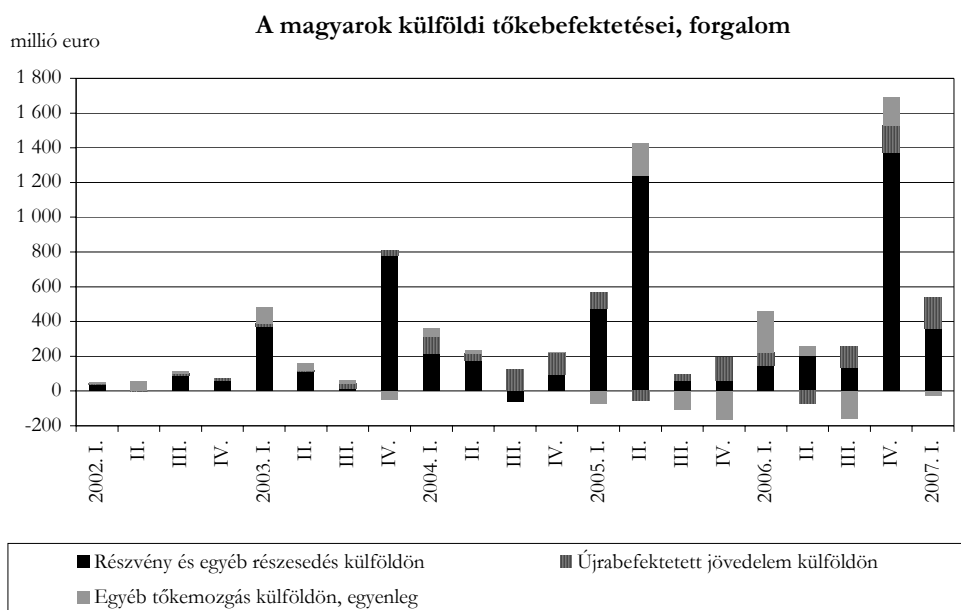
A fizetési mérlegben elszámolt EU-források negyedévente eltérő mértékét a források tényleges lehívásának időpontja befolyásolja, viszont az EU költségvetéséhez történő bruttó nemzeti jövedelem (GNI) arányos hozzájárulásunkat egyenletesen számoljuk el. Így az egyenleg negyedévenkénti alakulása nem tekinthető trendszerű hatásnak.

millió euró

	2005					2006					2007
	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV. n. év	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV. n. év	I. n. év
Külföldön	-495	-1 367	16	-29	-1 874	-461	-184	-105	-1 692	-2 439	-511
Részvény és egyéb részesedés, egyenleg	-478	-1 239	-61	-60	-1 837	-147	-199	-136	-1 375	-1 858	-360
Újrabefektetett jövedelem, egyenleg	-88	57	-32	-134	-197	-77	74	-120	-151	-274	-178
Egyéb tőkeozgás, egyenleg	72	-185	109	164	160	-237	-58	155	-166	-307	26
Magyarországon	1 073	1 889	706	2 431	6 099	2230	289	1240	1115	4 861	481
Részvény és egyéb részesedés, egyenleg	305	888	340	2 433	3 966	997	255	677	-527	1 401	442
Újrabefektetett jövedelem, egyenleg	531	-831	1 104	1 114	1 918	353	-1846	1087	1308	902	576
Egyéb tőkeozgás, egyenleg	236	1 832	-738	-1 115	215	880	1880	-559	356	2 557	-537

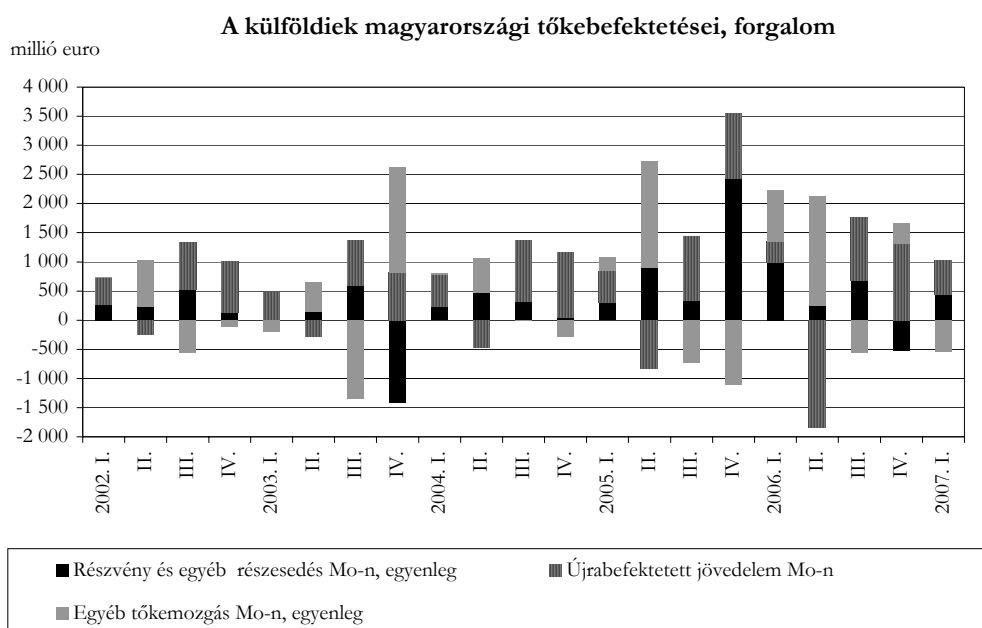
A tábla adatai a fizetésimérleg-statisztikában alkalmazott előjel-konvenciót követik.

7. ábra

⁴ Emlékeztetőül megjegyezzük, hogy az újrabefektetett jövedelem az adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége. Míg 2005-re a közvetlen tőkebefektetések adózott eredmény komponense is már a vállalati kérdőíveken alapuló, jelentett adat, így az újrabefektetett jövedelem is az, addig 2006-ra az adózott eredmény még becslés, ezért annak ellenére, hogy az osztalék már jelentett adatokon alapul, az újrabefektetett jövedelem is csak becslés. A kérdőívek, illetve a becslés éves adatát az adózott eredménynél a GDP szezonális faktorainak arányában közel egyenletesen osztjuk negyedévekre, míg az osztalék esetében, mivel az mint jövedelem a tulajdonos döntése alapján keletkezik, ezért statisztikai elszámolása a megszavazás időpontjához igazodik, jellemzően az első két negyedévre koncentrálódik: az éves osztalék adat 20%-át az első negyedévre, 80%-át a második negyedévre számoljuk el. Ebből adódóan a második negyedévben az újrabefektetett jövedelem értéke mindig negatív.

8. ábra

A tartalékok, adósságállomány alakulása

2007. március végén a jegybanki tartalékok értéke 17,0 milliárd euro volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 4,1 milliárd euróval volt nagyobb az előző negyedév végén mért értéknél. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével a bruttó adósságállomány 4,1 milliárd euróval nőtt az első negyedévben. A nettó külföldi adósság 2,0 milliárd euróval, míg a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt számítva 1,5 milliárd euróval növekedett. A külföldiek tulajdonában lévő, forintban denominált államkötvények állománya 2007. március végén 12,4 milliárd euro volt, 0,7 milliárd euróval magasabb az előző negyedév végén mért adatnál.

2. tábla

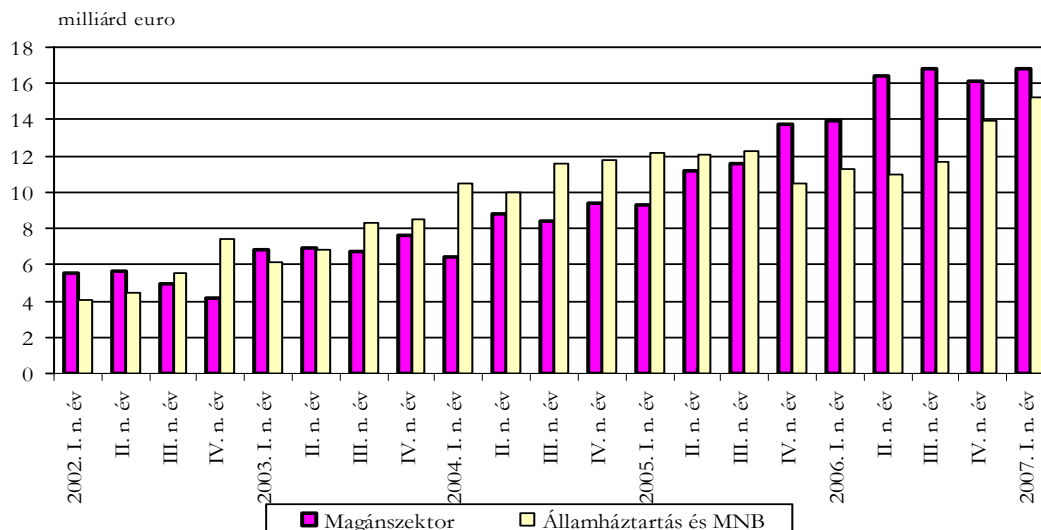
Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállománya az időszak végén

	milliárd euro	
	2006	2007 I. n. év
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság /1	67.4	71.5
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság /1	30.0	32.0
III. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)/2	83.9	88.0
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	30.9	32.8
A.1. ebből: forint adósság /3	12.8	13.7
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	53.0	55.2
IV. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)/2	38.3	39.8
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	13.9	15.2
A.1. ebből: forint adósság /3	12.6	13.5
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	24.4	24.6

- / 1 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül
- / 2 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt
- / 3 értékpapír+egyéb

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

9. ábra
Magyarország nettó adósságállománya*, 2002-2007

/ * a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül

A nemzetgazdaság nettó adósságállománya 2007. március végén 32,0 milliárd euro (a GDP arányában 34,6%) volt. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt pedig 39,8 milliárd eurót (a GDP arányában 43,1%) tett ki. 2007. I. negyedév végén az előző negyedévhez viszonyítva az államháztartás és az MNB nettó adósságállománya 1,3 milliárd euróval nőtt.

Összefoglaló táblák

3. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása

millió euro

	2005					2006					2007
	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV.n.év	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV.n.év	I. n. év
1. Áruk, egyenleg	-175	-273	-694	-318	-1460	-290	-2	-285	157	-420	128
1.1. Export	11291	12631	12533	13665	50120	13474	14418	14381	16142	58415	16060
1.2. Import	11466	12904	13227	13983	51580	13764	14419	14666	15984	58834	15932
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	-1125	-1322	-1088	-1266	-4802	-1369	-1451	-936	-1290	-5046	-1333
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	145	223	272	88	728	39	277	429	291	1036	140
2.1.1. Export	2297	2534	2883	2599	10313	2112	2611	2996	2972	10691	2539
2.1.2. Import	2152	2311	2611	2510	9585	2073	2334	2567	2680	9655	2399
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-1269	-1545	-1361	-1355	-5530	-1408	-1728	-1365	-1581	-6082	-1473
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez	-417	-411	-409	-411	-1648	-445	-425	-439	-470	-1779	-478
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapc	-876	-1159	-977	-972	-3984	-991	-1334	-955	-1141	-4421	-1014
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	23	24	25	29	102	29	30	28	29	117	19
3. Vizonyzatlan folyó átutalások, egyenleg	-11	75	-80	187	171	203	-17	78	18	283	102
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1311	-1520	-1862	-1397	-6091	-1455	-1469	-1143	-1115	-5183	-1102
5. Tőkemérleg egyenlege	171	183	78	277	709	114	41	210	349	713	54
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (4+5)	-1140	-1337	-1785	-1120	-5381	-1342	-1429	-933	-767	-4470	-1048
7. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	95	-1424	1899	2799	3368	1270	-2460	1154	-459	-494	-61
7.1. Külföldön, egyenleg	-567	-1182	-92	-193	-2034	-224	-126	-256	-1527	-2132	-538
7.1.1. Részvény és egyéb részesedés	-478	-1239	-61	-60	-1837	-147	-199	-136	-1375	-1858	-360
7.1.2. Újrabefektetett jövedelem	-88	57	-32	-134	-197	-77	74	-120	-151	-274	-178
7.2. Magyarországon, egyenleg	837	57	1444	3547	5884	1350	-1591	1764	780	2303	1018
7.2.1. Részvény és egyéb részesedés	305	888	340	2433	3966	997	255	677	-527	1401	442
7.2.2. Újrabefektetett jövedelem	531	-831	1104	1114	1918	353	-1846	1087	1308	902	576
7.3. Portfólió befektetések, részvény és egyéb részese	-175	-299	547	-555	-482	143	-743	-354	288	-666	-541
*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	299	231	319	236	1085	301	408	429	369	1507	118
bevétel	844	867	1082	640	3433	609	893	1208	889	3599	660
kiadás	545	636	763	404	2347	308	484	779	520	2092	542

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

4. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

millió euro

	2005				2006				2007
	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év
1. Áruk, egyenleg	-318	-266	-547	-325	-327	-73	-174	115	117
1.1. Export	11671	12501	12863	13043	13922	14264	14763	15414	16588
1.2. Import	11886	12698	13567	13396	14265	14190	15041	15320	16508
2. Szolgáltatások és jövedelmek	-1185	-1250	-1239	-1223	-1302	-1274	-1241	-1266	-1315
2.1. Szolgáltatások	165	135	173	179	177	245	259	287	269
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	259	210	285	295	342	378	351	346	257
bevétel	1069	823	878	790	814	905	915	991	918
kiadás	624	653	583	485	351	504	590	619	617
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-142	-32	-124	-113	-204	-155	-50	-32	80
bevétel	1528	1677	1835	1825	1581	1729	1822	1939	1977
kiadás	1695	1744	1953	1859	1790	1889	1831	1845	1922
2.2. Jövedelmek	-1350	-1385	-1412	-1402	-1479	-1519	-1500	-1553	-1585
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó	-397	-400	-419	-419	-430	-432	-447	-463	-473
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó	-970	-990	-1046	-1001	-1083	-1107	-1076	-1142	-1122
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	26	26	26	26	31	29	28	27	23
3. Vizonyzatlan folyó átutalások, egyenleg	-20	50	-61	204	192	-42	97	36	90
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1571	-1414	-1734	-1438	-1509	-1401	-1149	-1191	-1105
5. Tőkemérleg egyenlege	180	202	100	196	151	114	197	223	108
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség	-1382	-1204	-1642	-1251	-1351	-1282	-951	-991	-985

* * * * *

A 2007. második negyedévi fizetésimérleg- és külfölddel szembeni állományi statisztikákat, valamint a 2005-re a revidált éves és 2006-ra az éves adatokat 2007. szeptember 28-án teszi közzé az MNB.

* * * * *

a) **Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:**

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás az alábbi módszerrel történik:

A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO szoftverrel történik.

Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanap-batást* pedig két regressziós változó felhasználásával szűrjük ki.

A *kiugró értékek* közül az egy időszakot érintő additív outlier és a több időszakot érintő csillapodó törés (transitory changes) azonosítását végzi el a program.

Az adatok egységes tartalommal 1995-től állnak rendelkezésre, ezért az idősorokat ettől az évtől igazítjuk. A revízió csökkentése érdekében egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk és a megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öt-havi ($Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.

Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az egyenlegeket és aggregátumokat közvetlenül tisztítjuk meg a szezonális hatásoktól és nem a szezonálisan kiigazított összetevőkből képezzük az egyenlegeket és az aggregátumokat. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
- 2) Az IMF SDDS közzétételi szabványának való megfelelés miatt az MNB a 2003. III. negyedéves adatok közzétételétől kezdődően az internetes statisztikai idősorok között egy új összetételű külső adósságállományi adatot is publikál. A már korábban is publikált bruttó külső adósság és az új adósságkategória között az a különbség, hogy utóbbi a külfölddel szembeni pénzügyi derivatíva tartozásokat nem sorolja az adósságelemek közé. A továbbiakban az Interneten – az adósságkategória feltüntetése mellett - mindkét adat publikálásra kerül.

MAGYAR NEMZETI BANK

STATISZTIKA